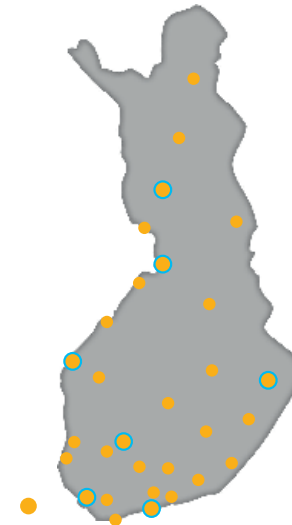

قوربانی تاوان له پرۆسهی دادگیریدا

رێبهرنامهکانی فریاکووتنی تاوان ● 7 (2019)

نهخشه

تهلهفۆنی یارمهتیدهر 116 006

دهزگای “ریکو” 7
نوسینگهه ی ۆیمی
و 31 خزمه تگهه ی ئی
له هه موو لاینکه وه
ولآه بت هوو خزمه ته
کان و زانیاری په یوه
ندبکردن:

➔ riku.fi

ده زگای “ریکو” یارمه تیی
قوربانیه کانی تاوان،
که سوکارک مانیان و شایهده
کانی دادگیری دک مات به
خۆریای له هه موو لاینکی
ولآت.

داوای یارمهتی بکه.

کارمهندهکانی فریاکووتنی قوربانیی تاوان له هه موو قوناخیکی
دادگیریدا یارمهتی ددهن. دهتوانین له کاتی راگهیاندنی
تاوانهکهدا، له لنیڕ سینهوهدا، له لای پارێزهڕ و له دادگیریدا
یارمهتیت بکهین.

- یارمهتی ددهین له پیداجوونی ههستهکانی قوناخهکه
- یارمهتی ددهین له بهرێکخستنی پنیوستیهکانی تاییهت، بۆ
نموونه له چۆنیهتی چاوپێکهوتنی گومانلێکر او کهدا
- یارمهتی ددهین له پهیداکردنی پارێزهڕ یان قهرهبووکردنی
خهڕجهکانیدا
- یارمهتی ددهین له خۆنلامهکردنی بۆ سوڵحکردنا
- یارمهتی ددهین له له داواکردنی قهرهبووی زیانهکان به
رێگای لێسهندنهوه یان قورمه پرکردنی بۆ خهزینهی دهولت
زانیاریی زیاتر و هه موو خزمهتەکان:

➔ riku.fi

/rikosuhripaivystys @rikosuhrit

به یارمهتی:

راگه‌یاندنی تاوان

قوربانی تاوان، پۆلیس یان هەر کەسێک دەتوانێت راگه‌یاندنی تاوان بکات. ئەو دەتوانێت تۆمار بکڕێت لە بنکەیی پۆلیس یان لە هەندێک بابەتدا لەسەر ئینتێرنێت www.poliisi.fi راگه‌یاندن باشە لە زووترین کاتدا داوی رووداوێک بکڕێت بۆ ئاسانتەر بێت لیکۆلینەو لەسەر بکڕێت.

پۆلیس پرسیار دەکات کە ئایا قوربانی دەیه‌ویت گومانلیکراوێکە سزا بدرێت. ئەگەر قوربانیەکە نەیه‌ویت سزا بکڕێت، بەرپەرێردن لە تاوانەکانی خاوەنداوا کۆتایی بێ دیت. لە تاوانەکانی ژێر دەستی داواکاری گشتیدا پۆلیس لیکۆلینەو دەکات و داواکار تۆمەتبار دەکات گومانلیکراوێکە تا ئەگەر قوربانیەکە داوی سزاش نەکات. لە هەندێک بابەتی سووکدا پۆلیس پرسیار دەکات کە ئایا قوربانیەکە رازی دەبێت بە سزادانەوێ گومانلیکراوێکە بە بێ دادگیری.

تۆمارکردنی راگه‌یاندنی تاوان بە نامەییک پەسەند دەکڕێت. پۆلیس لەسەر بنەمای راگه‌یاندنەو دەست بە لیکۆلینەو دەکات.

قوربانی تاوان مافی هەیه

- راگه‌یاندنەو بە زمانێک بدات کە تێدەگات
- بەلگەنامەکانی گرینگ بۆی وەر بگێردرێن
- مەترجم بۆی بگیریت لە لێرسینەو و دادگا

یارمەتیدەری دادگیری پالیستی دادی بۆ قوربانیەکە دەکات، بۆ نمونە لە داواکردنی قەرەبووکردنی زیانەکاندا.

پاراستنی قوربانی

- ئەگەر قوربانیەکە هەست بە هەرشە بکات لە لایەن تاوانکارەکو، دەتوانیت داوی قەدەخە نزیکیوونەو بکات
- پۆلیس قەسە دەکات لەگەڵ قوربانیەکە و هەلەسەنگێتێت کە ئایا پێویستی بە پاراستنێکی تایبەتی هەیه لە ماوەی لیکۆلینەو و دادگیرییدا
- لە تاوانەکانی جددیدا قوربانیەکە مافی هەیه زانیاری وەر بگێرت سەبارەت بە ناز ادیبوونی زیندانیەو

لیکۆلینەوێ پۆلیس

لە لیکۆلینەوێدا شیکردنەوێ ئەو دەکرێت کە چی روویداو، بەشدارەکان کێن، بەلگەنامەکان و زیانەکانی رووداوێکە چێن. جیا بە جیا لێرسینەو لەگەڵ بەشدارەکان دەکڕێت.

پۆلیس دەتوانیت واز لە لیکۆلینەو بێنیت، ئەگەر بەلگە بۆ تاوانەکان یان بکەرە نەبن، تاوانەکان لە هەموو لاینەوێ کەم بێت، بەشدارەکان سولج بکەن یان بە هۆیکێ دیکەیی یاسایی. ئەگەر پێویست بێت، مومکینە دیسان لیکۆلینەو بکڕیت بۆ جاریکی دیکە.

بە ئاسایی پۆلیس یاداشتنامەییکی ماتریالەکان کۆ دەکاتەو کە بۆ داواکاری گشتی دەنێردیت بۆ بریاردانی لەسەر تۆمەتبارکردن. بەشارەکانی بابەتەکان مافیان هەیه کۆپینک لەو یاداشتنامەیی وەر بگرن بە خۆرای.

بریاردانی داواکاری گشتی

داواکاری گشتی بریار لەسەر ئەو دەدات کە ئایا لەسەر تاوانەکان و بکەرەکانی بەلگەیی کافی هەن و ئایا داوانەکانی هەیه کە پێویستە داواکاری بکڕیتەو. ئەگەر داواکاری گشتی داوا بکاتەو، بابەتەکان بۆ دادگای سەرەتایی دەروات بۆ دادگیری لەوێ بە نووسین یان بە دانیشتن. بۆ بەرپەرێردنی بە نووسین پێویستی بە رازیبوونی قوربانیەکە هەیه و بکەرەکانی دەبێت ئیعتیراف کردبیت.

ئەگەر داواکاری گشتی بریار بدات کە داوا ناکاتەو، قوربانیەکە مافی داواکردنەوێ هەیه. بۆ ئەو پێویستی قوربانی تاوان بە راویژکاری دادی هەیه چونکە کەسێک لە دادگا بدۆرێنیت، رەنگە خەرجەکانی زۆر بێن.

سولحکردنی بەشدارەکان دەتوانن لە پرۆسەیی دادگیری بادی رووداوێکە تاوانەکان دەکەن بۆ نمونە بە ریگای دەستپێشخەری سولحکردن و ریکیکەون لەسەر قەرەبووکردنی زیانەکان. ئەنیا پۆلیس یان داواکاری گشتی دەتوانیت دەستپێشخەری بکات لە سولحکردنی توندوتیژی خێزانیادا. سولحکردنی فەرمی بە خۆرای یە و پێویستی هەیه بە رازیبوونی هەردوو لای. ئەگەر بە سولج بگەن مومکینە کە دادگیری نەکڕیت یان پەیمانی سولح دەتوانیت راجاوی بکڕیت بریارێ دادگا.

بەرپەرێردنی دانیشتن لە دادگای

سەرەتایی

بەر لە دانیشتنی دادگا قوربانیەکە بانگ دەکڕیت بۆ دادگیری کە بەلگەنامەیی پێراگه‌یاندن و داواکاری بۆ داخواریەکانی قەرەبووکردنیش دێن. ئەوان دەبێت پڕ بکڕین و بۆ دادگا بنێردرێن. لە بانگەنامەکانی دیار دەبێت کە ئایا پێویستە بە خۆت نامادە ببیت. دانیشتنی دادگا لەو شارە دەبێت کە تاوان لێ کراو. قوربانیەکە مافی هەیه پارەیی روژانە وەر بکڕیت، خەرجەکانی سەفەر و پارەیی کە بە هۆی نامادەنەبوونی لە کار لە دەست بدات.

لە دادگیرییدا گوێ دەدریت بە بۆچوونی بەشدارەکان و شاهیدەکان و داوی سزادان و قەرەبووکردنی پێشکەش دەکڕیت. لە دادگا مومکینە ئەنیا داواکاری بکەرەکان سزا بدریت و ئەنیا بە هۆی ئەو داواوە کە تۆمەتبار کراو. دادگیری بە ئاشکەراییەتی ئەگەر دادگیری بریار نەدات کە بابەتەکان "لە پشت دەرگای داخراو" بەرپەرێردن دەچیت.

بریار و داوی گۆرانکاری

بریار بەکسەر یان داوی چەند حەفتەیی بکەدیت. مافی هەیه داوی گۆرانکاری لەسەر بریارەکان بکڕیت لە دادگای پێداچوونەو. لە هەندێک بابەت دا سکاڵاکردن پێویستی بە ریگاپێدان هەیه. دادگیری لە دادگای پێداچوونەوێ وەک لە دادگای سەرەتایی یە. بۆ دادگای بالا پێویستی بە ریگاپێدانی سکاڵا هەیه.

قەرەبووکردنی زیانەکان

قەرەبووی زیان کە پەسەند کراو مومکینە لە داواکاری بکەرە بەسەندیت. یارمەتیدەری دادگیری دەتوانیت لەسەر ناوی قوربانیەکە داوی قەرەبووکردنی بکات لە بکەری تاوانەکان. زیانەکانی دژ بە گیان، تەندروستی و نازادی دەتوانیت قەرەبوو کردنی لە خەزینەیی دەولەت وەر بکڕیت.

قەرەبووکردنی زیانەکان قوربانیەکە دەتوانیت بە ووردی داواکاری خۆی پێشکەش بکات سەبارەت بە قەرەبووکردنی زیانەکان لە لیکۆلینەوێ پۆلیسدا، یان پاشان بەر لە دانیشتنی دادگا.